

نظام‌نامه تهیه‌کنندگی سینمای ایران

نظام تهیه‌کنندگی در سینمای ایران معیار و محور همهٔ تحولات در میان تهیه‌کنندگان است. اصل در این نظام، ایجاد یک تشکل صنفی واحد است که با تغییر نگاه و تغییر در شیوه‌های تولید براساس استانداردهای جهانی صنعت سینما تحقق می‌یابد. نظام یکپارچه تهیه‌کنندگی رویای توسعهٔ بازار، امنیت بازار، تضمین حقوق مالکیتی و معنوی، و امنیت سرمایه را زیر چتر خلاقیت، نوآوری و گشایش حوزه‌های موضوعی نو با توجه به عرف اخلاقی جامعه و ارزشهای والای انسانی به واقعیت تبدیل می‌کند. نظامی یکپارچه که به مثابه حلقه اتصال ارکان سینما در همه بخش‌ها عمل می‌کند، نیاز مخاطب را می‌شناسد، دغدغه‌های ناشی از منافع ملی را درک می‌کند، برای تنظیم قواعد و مناسبات حرفه‌ای اعتبار قائل است و حیثیت و اعتبار را در سینما، امری دائمی می‌داند و از این تداوم، منافع جمعی را در نظر داشته و نگاه کوتاه مدت به سینما ندارد.

ماده ۱. تبیین نظام تهیه‌کنندگی و تطبیق کارگروه نظام قدیم و جدید

به استناد مصوبه مورخ ۹۷/۴/۴ شورای عالی تهیه‌کنندگان سینمای ایران و با هدف تقویت جایگاه تهیه‌کنندگی در سینما، «کارگروه حقوقی و عضویت» با اهداف زیر تشکیل می‌شود:

۱-۱- همسان‌سازی شرایط عضویت از تشکل‌های تهیه‌کنندگی

۱-۲- بازنگری، مراقبت و رتبه بندی اعضا

۱-۳- یکپارچه کردن تشکل‌های تهیه‌کنندگی

ماده ۲. تعریف و ترکیب کارگروه

بالاترین مرجع تصمیم‌گیری در زمینه تأیید و تداوم عضویت اعضای تهیه‌کنندگی پس از احراز اولیه توسط کارگروه که متشکل از ۸ نفر از اعضا شورای عالی و یک نفر نماینده تام‌الاختیار رئیس سازمان سینمایی است که توسط رئیس سازمان سینمایی انتخاب می‌شوند. تصمیمات و مصوبات کارگروه برای تشکیل صنف واحد تهیه‌کنندگی لازم‌الاجراست.

ماده ۳. گروه تهیه‌کنندگی در صنعت سینما

تهیه‌کنندگان سینما بسته به نوع حرفه نقش‌های متفاوتی را ایفا می‌کنند. تهیه‌کنندگان چه در شرکت فیلمسازی کار کنند و چه به صورت مستقل، برنامه‌ریزی و هماهنگ‌سازی جنبه‌های مختلف تولید فیلم، نظیر انتخاب فیلمنامه، هماهنگ‌سازی نگارش، کارگردانی و تدوین، و تأمین سرمایه را برعهده دارند. گروه تهیه‌کنندگی در صنعت سینما عبارتست از:

تهیه‌کننده (Producer): تهیه‌کننده با خرید یک داستان اوریژینال، حق اقتباس سینمایی از یک کتاب، نمایش نامه یا با عقد قرارداد با نویسندگان به آماده‌سازی فیلمنامه برای تولید اقدام می‌کند، تأمین مالی پروژه را برعهده دارد، کارگردان، بازیگران و عوامل اصلی را استخدام می‌کند و بر فرآیند تولید و پخش فیلم نظارت دارد. تهیه‌کننده مسئول اصلی کلیه جنبه‌های ساخت فیلم است.

تهیه‌کننده اجرایی (Executive Producer): او به نیابت و با اختیار تام از شرکت فیلمسازی، سرمایه‌گذار یا پخش‌کننده بر کار تهیه‌کننده نظارت می‌کند و می‌کوشد که فیلم در موعد مقرر و با بودجه مشخص شده به اتمام برسد. همچنین، منابع مالی لازم برای ساخت فیلم را فراهم ساخته و حقوق آن را تضمین می‌کند.

تهیه‌کننده همکار (Co-Producer): او به نیابت از تهیه‌کننده به تأمین مالی پروژه فیلمسازی می‌پردازد و در استخدام بازیگر به کارگردان فیلم کمک می‌کند. همچنین، مدیریت تجاری و نظارت بر تدارکات تولید فیلم بر عهده اوست.

مدیر طراحی پروژه (Development Executive): او بر امکاناتی که تهیه‌کنندگان در مراحل مختلف پیشرفت کار استفاده می‌کنند نظارت دارد، متن فیلمنامه‌ها را می‌خواند، با نویسندگان دیدار می‌کند و آماده‌سازی نهایی فیلمنامه برای ورود به مرحله پیش‌تولید را برعهده دارد.

مجری طرح (Line Producer): او زیر نظر تهیه‌کننده مسائل عمده‌ای که در حین تولید رخ می‌دهد را اداره می‌کند. برآورد هزینه تولید برای سرمایه‌گذارها، نظارت بر تأمین بودجه، اجرای سیستم‌های پایش مالی، کنترل هزینه‌های تولید و مواد مورد نیاز تولید و پیشرفت تولید بر عهده اوست. مجری طرح معمولاً تطبیق ارقام و منابع را برعهده دارد.

ماده ۴. تخصص‌های تهیه‌کنندگی

۴/۱- دانش به روز از صنعت فیلمسازی

۴/۲- شناسایی کامل از وظایف و تخصص‌های عوامل تولید فیلم

- ۴/۳- توانایی تشخیص امکان جذب مخاطب (عام یا خاص) در فیلمنامه‌ها
- ۴/۴- مهارت‌های ارتباطی اعم از حقوقی و فنی در مذاکره و پی‌گیری روند تولید و همچنین پاسخگویی در حوزه‌های یاد شده
- ۴/۵- توانایی مدیریت، رهبری، تدبیر در روند تولید، توزیع و نمایش فیلم
- ۴/۶- قدرت تشخیص مصالح سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و امنیتی در چارچوب منافع ملی
- ۴/۷- قدرت تأمین و کسب منابع مالی شفاف و قانونی

ماده ۵. روش اجرایی تشکیل و تقویت نظام تهیه‌کنندگی

- ۵/۱- تبیین شرایط عمومی و اختصاصی متقاضیان عضویت
- ۵/۲- بررسی فهرست تشکلهای با هدف انطباق با این نظام تهیه‌کنندگی براساس همین دستورالعمل

ماده ۶. شرایط عمومی عضویت

- ۶/۱- تابعیت ایرانی یا دارا بودن پروانه کار در ایران
- ۶/۲- گواهی پایان خدمت یا معافیت
- ۶/۳- گواهی عدم سوء پیشینه
- ۶/۴- حداقل ۳۰ سال سن
- ۶/۵- دارا بودن مدرک تحصیلی لیسانس یا معادل رسمی مورد تأیید وزارت علوم

ماده ۷. شرایط اختصاصی عضویت

- شرایط اختصاصی عضویت در صنف تهیه‌کنندگان عبارتند از:
- ۷/۱- دارا بودن حداقل ۵ سال سابقه سینمایی یا صنفی در سینما
- ۷/۲- حسن شهرت و عدم اشتها به فساد مالی و اخلاقی
- ۷/۳- کسب حداقل ۶۰ امتیاز از محل جداول شرایط اختصاصی احراز تهیه‌کنندگی
- ۷/۴- افراد متقاضی عضویت، برای ارائه مدارک و درخواست عضویت می‌بایست به دبیرخانه صنف تهیه‌کنندگان مستقر در خیابان انقلاب خیابان وصال نبش کوچه شفیعی ساختمان شماره دو خانه سینما مراجعه و نسبت به تکمیل فرم درخواست عضویت و ارائه مدارک اقدام نمایند.

۷/۵- جلسات کمیته ارزیابی و بررسی احراز صلاحیت تهیه‌کنندگی متقاضیان، به صورت فصلی و در نیمه اول ماه اول هر فصل برگزار می‌گردد و به همه درخواست‌های رسیده تا آن زمان رسیدگی می‌شود. ضمناً کلیه درخواست‌ها و فهرست متقاضیان و نوع عضویت و تاریخ عضویت آنان همواره در وب‌گاه شورای یکپارچه و خبرگزاری‌ها قابل مشاهده است. در صورتی که صنف یکپارچه تا ابتدای مردادماه ۹۸ تشکیل نشود معاونت ارزشیابی و نظارت سازمان سینمایی به درخواست‌های تهیه‌کنندگی رسیدگی خواهد کرد.

ماده ۸. جداول شرایط اختصاصی احراز تهیه‌کنندگی

۸/۱- مدرک تحصیلی حداکثر ۲۰ امتیاز طبق جدول ذیل

تحصیلات	لیسانس	فوق لیسانس	دکتر و بالاتر
رشته‌های منطبق سینمایی	۱۰	۱۵	۲۰
رشته‌های مرتبط با سینما	۵	۱۰	۱۵
رشته‌های غیر مرتبط	۰	۵	۱۰

۸/۲- سابقه سرمایه‌گذاری در آثار سینمایی حداکثر ۱۵ امتیاز طبق جدول ذیل

تأمین و جذب سرمایه	یک بار	دوبار	سه بار و بیشتر
مجموع سرمایه تا ۵۰ درصد	۰	۵	۱۰
مجموع سرمایه ۵۰ تا ۱۰۰ درصد	۵	۱۰	۱۵

- از محل سرمایه‌گذاری در فیلم‌های سینمایی حداکثر ۱۵ امتیاز و در ازای هر ۲۰٪ سهام یک امتیاز محاسبه می‌شود.

۸/۳- سابقه حضور در تهیه‌کنندگی در آثار سینمایی، نمایش خانگی و تلویزیونی حداکثر ۱۵

امتیاز طبق جدول ذیل:

سابقه فعالیت	سه بار	چهار و پنج بار	بیش از پنج بار
گروه تهیه‌کنندگی (بر اساس ماده ۳ و ۷)	۵	۱۰	۱۵
کارگردان و سایر گروه تهیه‌کنندگی	۰	۵	۱۰

۸/۴- سابقه مدیریت در امور فرهنگی و سینمایی حداکثر ۲۰ امتیاز

سابقه مدیریت	۲ تا ۴ سال	۴ تا ۶ سال	بیشتر از ۶ سال
مدیریت دولتی در سینما یا صنف	۱۰	۱۵	۲۰
مدیریت بنگاه‌های اقتصادی	۵	۱۰	۱۵
مدیریت فرهنگی و رسانه	۰	۵	۱۰

۸/۵- مصاحبه در خصوص مهارت‌های مندرج در ماده ۴ تهیه‌کنندگی حداکثر ۳۰ امتیاز

مصاحبه در خصوص مهارت‌های هفت‌گانه بر اساس ماده ۴ این نظام‌نامه صورت می‌گیرد و کسب حداقل ۱۵ امتیاز از ۳۰ امتیاز الزامی است.

۸/۶- امتیازات لازم برای عضویت و دریافت پروانه ساخت

متقاضی برای عضویت در صنف و دریافت پروانه ساخت نیاز به کسب حداقل ۶۰ امتیاز می‌باشد. لازم به ذکر است که شرایط عمومی و اختصاصی فقط برای متقاضیان جدید عضویت در صنف تهیه‌کنندگی است.

تبصره: کلیه کارگردانان سینمای ایران که مجموعاً سهام‌دار هفتاد درصد از فیلم‌های قبلی خود هستند (با سابقه حداقل دو فیلم) می‌توانند نسبت به تهیه اثر سوم به بعد خود تحت عنوان تهیه‌کننده/کارگردان، اقدام کنند و پس از نمایش این اثر، عضو رسمی وابسته صنف تهیه‌کنندگان به شمار می‌آیند.

۸/۷- اعضای صنف تهیه‌کنندگی نمی‌توانند عضو رسمی صنف دیگری باشند.

تبصره: تهیه‌کننده / کارگردانان مشمول بند فوق نمی‌شوند.

۸/۸- در صورتی که متقاضی تهیه‌کنندگی پس از بررسی صورت گرفته در کمیته ارزیابی و

بررسی احراز تهیه‌کنندگی موفق به کسب امتیازات لازم جهت تهیه‌کنندگی نگردد و متقاضی، بررسی صورت گرفته درباره خود یا دیگری را خلاف نظام‌نامه مصوب دانست می‌تواند با ارائه مدارک و مستندات به هیئت مدیره صنف واحد تهیه‌کنندگی درخواست بررسی مجدد نماید. مرجع نهایی رسیدگی به فرجام خواهی‌ها هیأت مدیره صنف با حضور یک نماینده از معاونت ارزشیابی و نظارت سازمان سینمایی است.

۸/۹- کمیته ارزیابی و بررسی احراز صلاحیت تهیه‌کنندگی تا انجام مراحل تأسیس قانونی صنف یکپارچه طبق مصوبه قبلی، روسای صنوف چهار گانه و بازرس (شورای عالی) بوده که پس از انجام مراحل تأسیس و قانونی شدن صنوف این کمیته به انتخاب هیئت مدیره منصوب می‌گردند.

ماده ۹. بازنگری، ارزیابی و شیوه‌های انطباق

بنا به مأموریت کارگروه و برای تحقق نظام یکپارچه تهیه‌کنندگی، عضویت اعضا در صنف یکپارچه تهیه‌کنندگان با شیوه‌ای جدید بازنگری شده و کلیه اعضا فعلی تهیه‌کنندگان براساس نظام نامه تهیه‌کنندگی به سه دسته تقسیم می‌شوند:

- **عضو رسمی پیوسته:** عضو رسمی پیوسته به تهیه‌کنندگانی اطلاق می‌گردد که یکی از شرایط ذیل را دارا باشند:

۱- تهیه‌کنندگانی که حداقل ۱۰ فیلم تهیه کرده و از آخرین پروانه ساخت منجر به تولید آن بیش از ۵ سال نگذشته باشد.

۲- تهیه‌کنندگانی که از اولین پروانه ساخت سینمایی منجر به تولید آنها حداقل ۱۰ سال گذشته باشد و در ۵ سال گذشته حداقل ۳ فیلم تهیه کرده باشند.

• اعضا رسمی پیوسته در مجامع عمومی هم حق رای و هم حق کاندیداتوری برای هیئت مدیره و بازرس دارند.

- **عضو رسمی وابسته:** عضو رسمی وابسته به تهیه‌کنندگانی اطلاق می‌گردد که یکی از شرایط ذیل را دارا باشند:

۱- تهیه‌کنندگانی که حداقل ۲ فیلم سینمایی ساخته باشند و از آخرین پروانه ساخت منجر به تولید ایشان ۵ سال نگذشته باشد.

۲- تهیه‌کنندگانی که حداقل ۵ فیلم سینمایی تولید کرده باشند و از آخرین پروانه ساخت منجر به تولید ایشان بیش از ۵ سال گذشته باشد.

• اعضا رسمی وابسته در مجامع عمومی فقط حق رای داشته و حق کاندیداتوری ندارند.

- **عضو رسمی موقت:** کلیه اشخاصی که سابقه تهیه فیلم سینمایی دارند اما ویژگی‌های اعضا رسمی پیوسته و وابسته را نداشته، اعضا رسمی موقت محسوب می‌شوند.

تبصره: درخصوص تهیه‌کنندگانی که فقط یک فیلم تهیه نموده اند، نباید از پروانه ساخت آنها ۱۰ سال گذشته باشد.

- **عضو افتخاری:** شخصیت‌های فرهنگی هنری که سابقه فعالیت موثر و ارزشمند در این حوزه را دارا هستند می‌توانند عضو افتخاری محسوب شوند.

• **انطباق:** اعضا فعلی تشکل‌ها که بنا برنیاز به دریافت پروانه ساخت، به عضویت یکی از تشکل‌های اسبق تهیه‌کنندگی درآمده اما موفق به ساخت فیلم و دریافت پروانه ساخت منجر به تولید نشده اند و فاقد کارنامه تهیه‌کنندگی حداقل یک فیلم سینمایی هستند برای تایید عضویت آنها نیاز به انطباق با شرایط تهیه‌کنندگی جدید دارند.

تبصره: با توجه به اینکه رده عضویت افراد در سه گروه موقت، وابسته و پیوسته دسته بندی می‌شود، فعالیت و یا عدم فعالیت اعضاء در پایان هر سال و یک ماه قبل از مجمع عمومی، توسط کمیته ارزیابی، بررسی مجدد می‌شود و رده آنها در صنف افزایش یا کاهش خواهد داشت. این تغییرات باید به تصویب هیئت مدیره (صنف واحد) برسد.

این نظام نامه در ۹ ماده ۳۵ بند و ۴ تبصره در تاریخ ۹۸/۲/۲ به تصویب رسید و مبنای تنظیم فهرست تهیه‌کنندگان در رتبه بندی‌های ماخوذه از این نظام خواهد بود.